

ПОРУШЕННЯ МОВНИХ НОРМ У МОВЛЕННІ ПРАВООХОРОНЦІВ

Микитюк Діана Олегівна,
курсант 2-го курсу
Прикарпатського факультету
(м. Івано-Франківськ)
Національної академії внутрішніх справ

У сучасній лінгвістиці посилилося зацікавлення до вивчення відхилень у текстах різних типів, зокрема юридичних. Предметом нашого дослідження послугувало усне мовлення працівників Національної поліції України. Для виявлення девіантних структур використано прийом лінгвістичного спостереження.

З поняттям девіації тісно пов'язане поняття мовної норми, якою називають сформоване у кожного вміння всебічно користуватися мовою в її соціально усвідомлюваних і усталених формах, кожна з яких має статус літературної норми [1, с. 360]. Норма є об'єднувальним і зміцнювальним елементом складної структури літературної мови на всіх етапах її розвитку. Тому основною її ознакою є стабільність, яка спирається на традицію [2, с. 70].

Порушення мовних норм виникає внаслідок недостатньої мовної компетенції учасників ситуації спілкування, зокрема правоохоронців. Однак не менш важливою причиною ненормативного мовлення комунікантів є не стільки рівень компетентності учасників, скільки дезорієнтація мовця-юриста в конкретному мовленнєвому акті, його неготовність до несподівано заданої теми спілкування. Тому мовленнєві помилки мають не тільки лінгвістичну природу, а й когнітивну, психологічну.

Як засвідчує досліджуваний матеріал, найбільш поширеними помилками працівників органів поліції є:

- Тавтологія (*запитати питання у підсудного, бездоказові докази, слідчі органи розслідували, засудити засудженого*).
- Використання плеоназмів (*у кінцевому підсумку, спільна угода, уперше ознайомитися з матеріалами справи*).
- Надмірне використання активних дієприкметників теперішнього часу (*виконуючий, головуючий, діючий, правлячий, співпрацюючий*).
- Неправильне закінчення іменників II відміни чоловічого роду однини у Р. в. (*пункта, акту, відсотку, архіва, текста*).
- Використання кальок (*заложник, виключення, приналежність, відноситься, заключення, слідуючий, настоювати*).

- Помилкове узгодження у прийменникових конструкціях, спричинене неправильним використанням прийменників (*по професії, справа по звинуваченню, заслуговувати уваги, робота по підготовці, згідно закону*).
- Неправильне утворення ступенів порівняння прикметників, калькованих з російської мови, зокрема аналітичних форм (*самий вільний, більш правильніший*).

Отже, у професійній діяльності юриста рівень грамотності мовлення надзвичайно важливий, оскільки юрист повинен бездоганно володіти всіма нормами мови і застосовувати їх в офіційно-діловій комунікації.

Список використаних джерел:

1. Дудик П. С. Стилїстика української мови. Навчальний посібник. Київ : Академія, 2005. 368 с.
2. Коць Т. А. До проблеми лексичної норми сучасної української літературної мови. *Мовознавство*. 2009. № 1. С. 70-75.

ЗАКОННІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В КОНТЕКСТІ ПРАКТИКИ ЄСПЛ

Хемич Андрій Володимирович,

курсант 3-го курсу

Прикарпатського факультету

(м. Івано-Франківськ)

Національної академії внутрішніх справ

В Україні проголошується і діє принцип верховенства права, який є основоположною засадою у визначенні конституційного ладу держави. Його значення для правової держави визначальне, адже право – це прояв вищої справедливості і його панування в суспільстві перш за все вказує на пріоритетність прав і свобод людини. Верховенство права та законність є взаємопов'язаними в умовах демократичної держави, що підтверджується практикою Європейського суду з прав людини. Тому, вважаємо, що обрана нами тема є актуальною в світлі сучасності.

З розвитком та становленням України як соціальної, демократичної, незалежної та правової держави важливим і основоположним принципом забезпечення прав та свобод людини і громадянина є принцип верховенства права, який закріплений у статті 8 Конституції України, де сказано, що в Україні